

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

TELEFON: CORTLANDT 2876
NO. 276. — ŠTEV. 276.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1908, at the PostOffice at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879
NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 23, 1928. — PETEK, 23. NOVEMBRA 1928.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876
VOLUME XXXVI — LETNIK XXXVI.

Radikalni govor angleških delegatov.

GREEN PRAVI, DA AMERIŠKI DELAVEC NOČE IMETI OPRAVKA S KOMUNIZMOM IN FAŠIZMOM

Patriotizem, imperijalizem in kapitalizem bodo še nadalje gesla Delavske Federacije, navzlic mednarodni solidarnosti evropskih gostov, ki nimajo itak nobene besede. — Strašen položaj delavcev v angleških premogovnikih.

NEW ORLEANS, La., 22. nov. — Včeraj je bil mednarodni mirovni dan na konvenciji Ameriške Delavske Federacije. O miru pa so govorili le gosti. Delegati in voditelji konvencije pa so si bojaljivo prizadevali, da ohranijo v vseh okolišinah svoje militaristično in obenem nacionalistično stališče. Angleški in kanadski delegati so iztezali svojo mirovno roko, ki pa ni bila sprejeta od večin Ameriške Delavske Federacije.

John Marchblank in Ebby Edwards, delegata angleškega Trades Union kongresa in William Varley iz Canade so poudarjali grozote vojne ter zagotavliali, da ne črpajo delavci nikdar nobenega dobička ali prednosti iz nje, kar je izvalo Greena k grmečemu slavospevu na izjavo neodvisnosti in k zagotovilu, da se bodo ameriški delavci borili da zadnje kaplice krvi, da zavarujejo ameriške prostosti proti tujim zavojevalcem.

Marshblank je razčilil tudi "patriotizem", ko je imenoval kapitaliste legalizirane roparje ter pridigoval, da pripada zemlja vsem, dočim ustvarjavajo le delavci sami vrednosti. Njegov nadaljnji prestopek je bil, da je povdarjal potrebo, da se napravi vzgojo in duševno izobrazbo delavcev za zadevo razreda, da se deluje proti strupu kapitalističnih javnih šol.

Edwards je podal izjavo za strašni položaj delavcev v angleških premogovnikih. Dal je izraza svojemu strahu, da bodo mogoče postali nezaposleni angleški premogarji skebi nad svojimi ameriškimi tovariši ter končal z nujnim pozivom na vse delavce, naj sodelujejo v večji harmoniji, da končajo za vedno vse vojne.

Varley je omenil komunistične razcepitve v Canada, a delegati mu niso sledili, vsled česar je pričel obsojati dualne unije ter hvaliti kanadsko zagonodajo za delavsko varstvo.

Predsednik Green je bil vsled prostodusnih govorov "bratskih delegatov" jako razčačen. Govoril je cele pol ure dalj kot dolgočeno, da izbrisevti angleškega odgovora na militaristični govor poveljnika Ameriške Legije v tork. Z neprostovoljnim humorjem je izjavil:

— Amerika noče imeti ničesar, niti v zapadni hemisferi.

Dal je izraza mnenju, da bi spadale ameriške unije prav gotovo v angleško Delavsko stranko, "če bi bile v Angliji". — Ker pa so ameriške unije v Združenih državah, se je doseglo tukaj z "nestansko akcijo" zelo dobre rezultate. Nato je nastopil proti "diktaturi proletarijata" ter zagotovil, da noči imeti ameriški delavec nobenega opravka niti s komunizmom, niti s fašizmom.

Uporni vtaški voditelj odšel.

PITTSON, Pa., 21. novembra. — Boj med antracitnimi premogarji v Pittson okraju je bil danes očvidno končan, po objavi Franka McGarry-ja, predsednika Anthracite Miners Union of Pennsylvania in voditelja vtaške skupine unijkih premogarjev, "da je pripravljen odstopiti za nekaj časa v interesu miru v okraju".

"Jaz sem bil izobolen iz United Mine Workers ter ne morem niti iskati dela, vendar pa sem prepričan, da sledim pravi smernici svetujem svojim prijateljem, naj se

vrnemo nazaj na svoja mesta ter rešijo svoje probleme v notranjosti vrst premogarske unije". — Je rekel v svoji objavi.

Razkritje novega kometa.

KASKO MESTO, Afrika, 22. novembra. — Razkritje novega kometa na južni hemisferi je bilo danes sporočeno in potrjeno. Razkritelj je amaterski astronom Forbes v Rosebank. Ravnatelj takojnjega observatorija poroča, da ni komet viden s prostim očesom, da sledim pravi smernici svetujem svojim prijateljem, naj se

POMOZNI VOJNI TAJNIK

F. Trubee Davison (na levi) sprejema od Orville Wrighta v imenu armadnega zračnega zborna Gordon Bennettovo mednarodno balonsko trofejo.

HOOVER BO DAL POUDARKA SVOJIM MIROLJUBNIM NAZOROM

Hoover namerava obiskati spomenik Krista na Andah na svoji pot preko Južne Amerike. — Ribolov je bil uspešen. — Novozvoljeni predsednik je ujel delfina in makrelo.

Na bojni ladji Maryland, 22. nov. — Novo izvoljeni predsednik Herbert Hoover, je objavil, da namerava obiskati "Krista And", spomenik, ki stoji 11.000 čevljev visoko na vrhu Kordiljer, na meji med Argentino in Chile. To bo predstavljalo glavni dogodek njegovega potovanja po latinški Ameriki.

Ta spomenik je splošno priznan kot simbol mednarodnega miru.

Spmenik je bil zgrajen potom splošnih ljudskih prispevkov v Argentini in Chile, in gibanje za njega zgraditev je bilo započeto od ženskih organizacij, da se prislavi prijatejsko uravnavo mejne spore med Chile in Argen-

tino.

To je štirideset čevljev visoka bronast kip Krista, ki stoji na visokem temelju. Kip je zelo oddaljen od transandske železniške žete, ki se više skozi tunele ped gor. Dejstvo, da namerava Hoover zapustiti vlak, da vidi spomenik, se bo splošno razlagalo kot krenjno simpatijo za mednarodni mir.

Pred enem desetletjem je izjavil William Jennings Bryan, da je značil spomenik Krista na Andah ephohalen korak v evoluciji mirovnega gibanja.

Zelo razveseljen nad uspehom kratke ribiške ekspedicije v bližnji rta San Lucas, je razpravljal Herbert Hoover danes o načrtih, da običajno nadaljno lovišče v bližini Ekvadorja.

Pet funton težka španska makrela, katero je ujel včeraj, mu je služila za lunč na krovu bojne ladje "Maryland".

Hoover je tudi ujel petnajst funton težkega delfina.

Lov se je vrnil kakre dve milji proč od brega goratega in skalnatega polotoka.

Osem obsojenih na smrt.

CASABLANCA, Mar. 22. novembra. — Osem domačinov, ki so bili zapleteni v umor nekega francoskega inžinirja, septembra meseca leta 1926, je bilo obesjeno. Razkritelj je amaterski astronom Forbes v Rosebank. Ravnatelj takojnjega observatorija poroča, da ni komet viden s prostim očesom, da sledim pravi smernici svetujem svojim prijateljem, naj se

ELEKTRIČNI STOL ZA STREŽNICO

Okraini pravnik zahteva smrtno obsojbo za morilko moža. — Ona pravi, da je obstreli njo ter ubil nato še samega sebe.

Okraini pravnik John McGeehan bo naprosil poroto v Bronxu, naj pošte Marlyse Maye, lepo francosko vojno strežnico, na električni stol.

Marlyse se je poročila z Adamom Mayem za bojničimi črtami v Flandriji. Maye je bil ranjen in zastrupljen s plinom. Prišla je nazaj v New York z njim po sklenjenem premirju.

Sepembra meseca pred enim letom se je Maye postal s svojim vojnim tovarisem, Andrejem Devolo, nekem zemljiskim agentom. Odvedel je Devola na svoj dom v Bronxu ter ga predstavil svoji ženi, ki ga je spravila nazaj v življenje.

Oktobra meseca je bil Maye poslan nazaj v Francijo za zdravljenje proti plinu. Njegovo slovo od Devole je bilo:

— Skrbti za Marlyse, medtem ko bom jaz proč. Oma nima nikakih prijateljev na tej strani. Jaz pa je ne morem vzeti s seboj.

Devola je preživel nato večine svojega časa v stanovanju prijatelja v Bronxu.

V jutru 10. novembra pretekla leta so spravili kriki in streli policije v stanovanje Maye. Štev, z kroglo skozi srce, je ležal Decola na divanu. Na postelji pa se je zvijala Marlyse Maye, z kroglo skozi leva pljuča.

— Jaz sem hotela razrediti najočne zvezde zvezde, — je ihite priznala detektivom. — On je znored, obstreli mene ter ustrelil nato še samega sebe.

Dr. Karl Kennard, zdravniški preglednik, je rekel, da je bilo nemogoče za Devola, da bi ustrelil samega sebe. Vsled tega je velika porota obtožila strežnico. Višela je mesece in meseci v Fordham bolnici na robu smerti.

Domnevajo se, da je tuberkuloza povzročila njen bolesen po okrevanju na strelni ran. Bolniške oblasti pa so rekli, da se je namenoma izstradal.

Maye se je vrnil iz Francije održeval. Šel je takoj k bolniški postelji svoje žene. Od takrat je bil skorostno pri njej.

Ko je zavzela mala vojna strežnica danes svoje mesto pred sodnikom Cohnom, je bil Maye ob njeni strani.

— Vse to je bila moja krivda, — je rekel. — Moje zaupanje tovarisanu je bilo izdan.

Meščar zahteva na grado.

BUDIMPESTA, Madžarska, 22. novembra. — Zakonski meščar Pater Borbuly je uaperil proces proti grofu Nikolaju Szerehnyju, ki se je pred kratkim poročil z Eva Goodman. Meščar zahteva osem tisoč dolarjev z utemeljitvijo, da mu je grof oblikabil izplačilo to svoto, ker je baje on spravil skupaj par. Grof pa to odlečno zanikuje.

Drugi pa vztrajajo, da je bil "mojstriški duh" sin zlatarja, Sydney Landau, star 28 let, ki je bil imenovan kot skrivnostni "Mr. Steele", sa izognil Scotland Yardu in ameriškim agentom ter se načrtoval v Evropi.

KAJZER BAJE NI KOVAL NAČRTOV ZA SVETOVNO VOJNO

Trabant Viljema, dr. Kurt Jagow, pravi, da si je kajzer odločno prizadeval ohraniti mir sveta. — Poskusil je spravo celo julija meseca leta 1914. Prejšnji vladar je sit izgnanstva, a ne namerava vrniti se v Nemčijo.

DOORN, Holandska, 22. nov. — Borili smo se celih deset let proti trditvi, vsebovani v členu 231 Versaillske mirovne pogodbe, katero imenujemo "laž vojne krvde", — piše Jagow.

— Trditve, da je bila le Nemčija kriva vojne, ni več vzdržljiva. Ta trditve krvde je bila izsiljena od nas leta 1919 na način, katerega je ožigosal lord Grey v svoji knjigi "Spomini". Dokumenti, objavljeni od leta 1919 naprej so to pokazali.

Pogrešana dekllica baje umorjena.

HOPE VALLEY, R. I., 22. nov. — Posa, ki siče že tri dni izginulo Berto Piasek, je našla okrvavljeni česno konj in žensko torbie, vsled česar so priseli oblasti do prepričanja, da je bila deklica umorjena.

Bennie Haberk, star 21 let, ljubček deklice, je bil prijet. On trdi, da jo je zapustil v pondeljek zjutraj ob dveh pred njenim domom.

Umor in samomor.

45 let star Miha Maklita je ustrelil včeraj v neki ložiški hiši v Newarku 32-letno Jennie Senkovič ter izvrnil nato samomor.

Boje se epidemije na zapadu.

SALT LAKE CITY, Utah, 22. novembra. — Stroge odredbe bodo najbrže sprejeti danes od zdravstvenih oblasti v Utahu in Idaho vsled epidemije hrbtenične meningitis, influenze in šarlahi v različnih delih teh držav.

Japonska zanikala izgreda.

TOKIO, Japonska, 22. nov. — Domači in zunanjji urad sta danes kažeprinčno zanikala vest kitajske časnikarske agencije, da so se prijetili izgredi v Tokio dne 11. in 12. novembra, tekmo kromilnih ceremonij v Kioto.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjam, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

	v Jugoslavijo	v Italijo
Din. 500	\$ 9.30	Lir. 100
" 1,000	" 18.40	" 200
" 2,500	" 45.75	" 300
" 5,000	" 90.50	" 500
" 10,000	" 180.00	" 1000

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjam, da smo vsled sporazuma z neim izvezam v starem kraju v stanu zničati pristojbinu za takia izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znača sedaj za izplačila do \$30. — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot gorsaj navedeno, bodisi v dinarjih lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIH "NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—"

SAKSER STATE BANK

22 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CORTLANDT 2876

</div

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President Louis Benedik, Treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York sa celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo sa celo leto	\$7.00
Za četrti leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenčni nedelj in praznikov. Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošljati po Money Order. Pri spremembri kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

ZA ZMANJŠANJE BREZPOSELNOŠTI

Istočasno s konvencijo Ameriške Delavske Federacije, se vrši tudi konferenca governerjev ameriških držav.

Na tej konferenci je governer Brewster iz Maine po naročilu Herberta Hoovera pojasnil načrt, kako bi bilo mogoče zmanjšati brezposelnost v državi.

Načrt je bil takoj sporočen zaupnikom organiziranega dela.

Zaupniki so ga z velikim navdušenjem pozdravili in ga indosirali.

Načrt določa med drugim, naj bi se osnoval sklad treh tisoč milijonov dolarjev.

V časih kake nenačne delavske krize, naj bi se ta sklad uporabil za gradnjo javnih del.

Hoover in Brewster nista s tem ničesar novega prizoričila.

Na konferenci za zmanjšanje brezposelnosti, ki se je vršila leta 1922, je bil že stavljen predlog, naj se osnuje rezervni sklad, ki bi se ga uporabil za zmanjšanje brezposelnosti.

Tedaj so bili stvar tako zamislili, da bi vsako leto mestne, okrajne, državne in zvezne oblasti dovolile gotovle svote za javne gradnje.

Te svote bi ostale nedotaknjene, dokler bi se ne povajila v deželi splošna brezposelnost.

Sklada bi se ne smelo prej načeti, dokler bi ne bilo v njem tisoč milijonov dolarjev.

Tajnik unije kovinskih delavcev Frey in predsednik Ameriške Delavske Federacije Green, sta pozdravila ta načrt kot nekako odrešilno razodetje.

Rekla sta, da bi bilo s takim rezervnim skladom mogoče vzdržati plače v trgovini in industriji na istem nivoju z industrijsko prosperiteto.

Greeen je vesel, ker je ta načrt odobril oziroma se stavil novovzvoljeni predsednik Združenih držav.

Kaj pa to pravzaprav pomeni? To pomeni, da bodo zavlačevali javne gradnje ter kolikor mogoče manj gradili, da bodo spravili skupaj potreben rezervni sklad.

Ta rezervni sklad bo že v rednih letih, to je v letih zaposlenja, slabo vplival na gospodarski položaj.

To je pa en sam pomislek proti temu.

Važnejše je, da je v letu krize zaposlenje samo za eno industrijo — naprimer za gradilno. K gradnji poslopij, mostov, predorov itd., bi potem takem poslali brezposelne iz drugih industrij. Uporabljali bi jih le kot neizvzemanje delavcev in jih temu primerno tudi plačali. Delavec bi ne mogel razviti svoje energije, ker bi opravljjal delo, ki ga ni vajen.

Proti brezposelnosti bi bila ena sama odpomoč: — državno zavarovanje brezposelnih.

V blagajno, iz katere naj bi dobivali brezposelni podporo, bi morali prispevati kapitalisti.

Prejšnji policijski načelnik v Sofiji umorjen.

DUNAJ, Avstrija, 22. nov. — Načelnik Pelef, prejšnji policijski načelnik v Sofiji, je bil včeraj ustrežen sredi mesta od dveh neznanih moških, ki sta se nato iznenadno sledili.

Angleški kralj je bolan.

LONDON, Anglija, 22. nov. — Kralj Jurij je moral ostati danes v postelji radi prehlada in mrzlice.

Zdravnički svetovalci niso v skrbih, ker izjavljajo, da bo kralj v nekaj dneh popravljen.

Ropi na Kitajskem.

Dve veliki kitajski banki v Nankingu sta bili včeraj oropani za več tisoč dolarjev. O storitevih ni nobenega sledu.

Ajutorija na "Glas Naroda", načni slovenski dnevnik v Ameriki.

POGLED NA ZVONIK

cerkev sv. Dujana v Londonu, kjer je ob jesenskih večerih zbirala tisočerih kosov.

Zanimivosti iz Jugoslavije.

Beograjski tihotapeči zlata.

Iz Beograda poročajo o rezultatu preiskave proti arretiranim tihotapečem zlata zagrebškemu južnemu Ernestu Engelsku in Šefu meroizkustvenega urada ing. Pavlu Ziegelhuberju.

Preiskava je dograla, da je južni tihotapeč zlato v jug. državo, inženir ga je pa opredenal s potrebnimi žigmi. Zdi se, da sta oba tihotapeči opravljala uspešno že nekaj let. Policija je zaplenila tri krovčka zlata in srebra in je preprinačala, da so v to veliko tihotapsko afero zapleteni še drugi prebivalci Zemuna, Beograda, Subotice in Zagreba. Arretirani Engelsku in odločno tajti, da bi imel razen šefa meroizkustvenega urada še koga druga komplika.

Canku je izpovedal, da je pogrenil iz Mitrovic v Italijo, kjer se je z delom pošteno preživil.

Delal je v Trstu kot težak in si je pristružil precej denarja. Pozneje je bil pa tako nespameten, da se je vrnil v Subotico, kjer so ga spoznali in ujeli. Policija ne veruje, da je ropar pošteno prislužil denar, katerega so našli pri njem.

Iz ministra hotel izsiliti denar.

Agent Buchegger, ki se je bil pogajjal v avstrijskem vojem ministruštvu za dobitavo 700 pištolj iz tovarne Steyer, ne da bi uspel, je pisal vojemnemu ministru Vangomu izsiljevalno pismo. Grozi, da bo spravil v javnost stvari in zadržal v javnosti zavrnjeno v zavzetju.

Neke noči je nasilni mož celo zapovedal ženi, naj gre okopavat koruso. Žena je res vzela motiko, toda odšla je k staršem, ker se je bala vrniti se k surovemu možu. Meho je prišel naslednjega dne po ženo na dom njenih staršev in jo pregovoril, da se je vrnila. Meho pa zato ni bil mič boljši in ko je nekega večera prišel slabe volje domov, je začel že zopet pretepati. Tahibi je pa bilo to odveč. Vzela je možev puško in ga ustrelila. Nato ga je mrtvega slekla in ga odnesla v bližnji gozd, da bi se otroci ne prestrahlili, ko se zjutraj prebude.

Tahita je priznala svoj zločin in je bila obsojena na 4 leta težke ječe.

Zgoden trpinčene žene.

Pred tremi leti je ovdovel Mihel Hirkič iz Kriovaje pri Cazinu. Kmalu nato se je ponovno ozreal in vzel devojko Tahibo, ker jo je rabit kot gospodinju in skrbnico za njegova dva otroka od prve žene. Že takoj spočetka je med njima nastalo nesporazumljivje, ker je mož, ki je poklunil mesar, za vsako malenkost svojo ženo pretepal. Neke noči je nasilni mož celo zapovedal ženi, naj gre okopavat koruso. Žena je res vzela motiko, toda odšla je k staršem, ker se je bala vrniti se k surovemu možu. Meho je prišel naslednjega dne po ženo na dom njenih staršev in jo pregovoril, da se je vrnila. Meho pa zato ni bil mič boljši in ko je nekega večera prišel slabe volje domov, je začel že zopet pretepati. Tahibi je pa bilo to odveč. Vzela je možev puško in ga ustrelila. Nato ga je mrtvega slekla in ga odnesla v bližnji gozd, da bi se otroci ne prestrahlili, ko se zjutraj prebude.

Tahita je priznala svoj zločin in je bila obsojena na 4 leta težke ječe.

ZA DOM SLEPIH V LJUBLJANI

Albina Poljanec, Barberton, O. \$1.00.

Lovrenc Hribar, Bear River, Colo., \$4.00.

Donar sprejeli in ga bomo od-

poslali na določeno mesto.

Uredništvo.

KJE JE JOHN LUKANČIČ,

doma iz Logaškega okraja. V Ameriki se nahaja približno 15 let. Pred 1 in pol letom je bil v Bertha, Pa., na Box 96. Prosim conjone rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga pošlje ali naj pa sam piše na: Francišek Brusowski, 938 Intervale Ave., Bronx, N. Y.

(2x 23&24)

Uredništvo.

POVIŠANE OBRESTI ZA VLOGE

Sklenili smo zvišati dosedanje obrestno mero za vloge na SPECIAL INTEREST ACCOUNT od 4% na

4 10/2

ter bomo pričeli s tem obrestovanjem.

1. JANUARJA 1929.

Z osirom na to priporočamo rojakom, da zvišajo do tedaj svoje vloge.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

JUGOSLAVIA IRREDENTA

Slovenski visokošoleci v italijanski armadi.

Koncem leta so morali vojaško službo v Italiji oni slovenski visokošoleci, ki studirajo v inčezmstvu. Mussolini je odredil, da prenehajo za nje pogoji za odgoditev vojaške službe, aki se ne prepišejo v tem času na italijanska vscučilica. Konzuli so jim zagotavljali, da bodo sprejeti v častniško žolo. Bili pa so kruto varani. Ko so se predstavili vojaški oblasti, so ravnali z njimi kakor z dezerteri.

O vstopu v častniško žolo ni vodilo miti govora. Služiti bi morali sedaj še dalje, da bi izgubili še eno študijsko leto. Vojni minister pa jih je milostno poslal na izreden dopust.

Okrožnica vojnega ministra zahteva sedaj nemudoma imena onih, ki imajo pravico za vstop v častniško službo. Ali nobena politična oblast ne bo dala nobenemu slovenskemu dijaku za vstop v častniško žolo potrebnega izvestja. V resnici že dve leti ni pripisalo slovenskih dijakov v častniško žolo. Slovani so izključeni od vsake vojaške sarže in tako je marsikje, da vodi slovenski visokošoleci radi svoje sposobnosti obsegno vojaško pisarno in daje navodila in nasvete kapitanom in poročnikom, sam pa ni nisi korporal!

Zadružna razstava v Rimu

se je otvorila 1. novembra. Iz Južnih Krajine bo udeležnikov par stotine. Zlasti se hočejo izkazati tržaške delavske zadružne. Med slovenskim prebivalstvom so našli Italijani lepo razvito zadružništvo. Po lastilih so ga vse vendarje zavarovali v letih.

V Istri: "Lanska letina je bila slaba, letos je še slabša. Grozida je malo, kar je, dobro. Koruze, ni, krompirja ni, fižola ni, zimski dnevi bodo črni in žalostni".

V Rimu: "Lanska letina je bila slaba, letos je še slabša. Grozida je malo, kar je, dobro. Koruze, ni, krompirja ni, fižola ni, zimski dnevi bodo črni in žalostni".

Cvetično bodočnost napoveduje

Reki sedanji fašistični zvezni tajnik kvarnerske province Arturo Marpicati. Zavzema se za lojalen sporazum med Reko in Trstem glede določitve smeri zalednega proteta. "Ne gre za invazijo v cono sosedov, ne gre za nikako pridobičev, ampak za razločitev prevoza, kamor spada po tradiciji, po geografiji in po kilometerski datljavi". Omrifakijo hoče izvesti Marpicati, da bo mogla Reka živeti in to zadevne konference se bo vršila kmalu v Rimu. Ni dvoma, da se bo Marpicati pripravil za določeno upr. Trst, kateremu delajo že Benetke in Marghera veliko preglasivo.

Kmečki voz pod vlakom.

Zopet se je zgodila nesreča na železniškem tiru pri Sežani. Kmečki delavec Josip Kocjančič in Fran Lakač, uslužbenec na posestvu dr. Cominotti, sta se odpeljala v Koper. Na železniškem tiru je zajel voz vlak, ker je bil preprost in niso bili spuščeni zavetnike. Kocjančič je blebel mrtev, njegova hči, 6-letna Lidija in Lukač sta bila težko ranjena. Obzira takoj prepeljali v tržaško bolnico. Pravijo, da je križ železniški živav Josip Metlik, ki ni spustil zavetnice, das mu je bil signaliziran prihod vlaka. Metlika so zaprli.

Konferenca za jadransko tarifu

ni konča ne kraja. Na veliki

motorni ladji "Saturnia" so imeli

se zastopniki Italije, Avstrije in Čehoslovaške.

Študij jadranske

prevozne tarife trajal je silno dolgo,

pa nič ne kaže, da bi se nagnil

**POUČNE KNJIGE
MOLITVENIKI**

KNJIGARNA GLAS NARODA

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

**: : IGRE : :
RAZNE POVESTI IN
ROMANI**

MOLITVENIKI:

Marija Varnjava:

v plato vezano 50
v fino plato 1.00
v celofaj vezano 1.20
v usnje vezano 1.50
v fino usnje vezano 1.70

Rajski glasovi:

v plato vezano 1.00
v fino plato vezano 1.10
v usnje vezano 1.50
v fino usnje vezano 1.70

Skribo na dušo:

v plato vezano 50
v usnje vezano 1.00
v fino usnje vezano 1.50

Sveta Ura (x debelimi črkami):

v plato vezano 50
v fino plato vezano 1.50
v fino usnje vezano 1.70

Nebesa Naš Dom:

v plato vezano 1.00
v usnje vezano 1.50
v fino usnje vezano 1.70RAZNE POVESTI IN
ROMANI:

Ana Karenina (Tolstoj) roman

2. lepo vezani knjigi 7.00

Amerika, povsod dobro, doma

najbolje 50

Agitator (Kersnik) brož. 50

Andrej Hofer 50

Arsene Lupin 60

Beneska vedeževalka 50

Belgrajski bisek 50

Beli mecesen 50

Bele noči (Dostoevski) trdo vez. 75

Bele noči, mali junak 50

Balkansko-Turska vojska 50

Balkanska vojska, s slikami 25

Berasi s stopnjo pri sv. Roku 50

Boy, roman 50

Burska vojska 40

Bilke (Marija Kmetova) 25

čistin dnevnik 60

Božični darovi 50

Božič pot na Smarne gore 20

Božična kraljica 50

Boj in zmaga, povest 50

Cankar: Bela Krizantema 75

Česár Jozef II. 30

Cvetina Borograjska 50

Črno panter, trd. vez. 80

" " brož. 60

Čebelica 25

Črtice iz življenja na kmetiji 35

Črtice iz življenja na kmetiji, s temo 35

Domäni živinozdravnik, trdo vez. 1.60

Domäni živinozdravnik, brož. 1.25

Domäni zdravnik po Kinaipu

trdo vezano 1.60

broširano 1.25

Domäni vrt, trdo vez. 1.

Domäni v tujo živali v barvanilih

slikah 1.

Govedoreja 1.00

Gospodinjstvo 1.

Jugoslavija, Melki 1. zvezek 1.50

2. zvezek, 1.-2. snopki 1.80

Kublje računica, - po metrski

meri 75

Kletarstvo (Skalicky) 2.00

Kratka srbska gramatika 30

Knjiga o lepenem vedenju,

Trdo vezano 1.00

Kratka zgodovina Slovencev, Hr-

valov in Šrbov 30

Kako se postane državljan Z. D. 2.50

Fabrovska kuharica 35

Fran Baron Trenk 35

Filozofska zgodba 60

Fra Diavolo 50

Geodovnik (2 zvezki) 1.20

Godjevički katekizem 25

Gospodarica sveta 40

Gostilne v stari Ljubljani 60

Grška Mytoologija 1.00

Gusarji 75

Hadži Murat (Tolstoj) 75

Hektorjev met 75

Hči papeža 50

Hudi čas: Blage duse, veseloljga 75

Hiša v Strugi 50

Hedvika 35

Helena (Kmetova) 45

Hudo Brezno (II. zv.) 35

Humoreske, Groteske in Satire,

vezano 50

broširano 60

Izlet gospoda Bronečka 1.20

Iz tajnosti prirode 50

Igralce, trdo vez. 1.00

broširano 50

Igralci 75

Jagnje 50

Jančko in Metka (za otroke) 30

Jerman Zamograč, Mod plazovi 50

Jutri (Strug) trd. v. 75

brož. 50

Jurčičev spis:

Popolna izdaja vseh 10 zvezkov,

lepo vezanih 10

Praktični računar 75

Parni kotel, pouk za rabo para 1.00

Radio, osnovni pojmi iz Radio tehnike, vezane 2.

broširano 1.75

Ročni spisovnik trgovskih, vadilnih in ljubljanskih pismen 50

Radnički v kreditni in dinarski valjai 75

Sadje v gospodinjstvu 1.00

Slovenske novinske mladine, obseg 452 strani 1.50

Slov. Italijanski in italijanski sloven. slovar 30

Spretna kuharica; trdo vezana 30

Srečno Flume stare in novo mimo, lepo vezane 1.45

Sveti Janez v Italiji, nova vezna 2.00

Kratki zvezek, nova vezna 2.00

K

KRATKA DNEVNA ZGODBA

TRISTAN BERNARD:

KAPITAN

V kavarni so ga zvali "kapitan". Bil je star kakšnih šestdeset let in je nosil rjave brke. Ni bil kapitan za šalo. Udeležil se je v tej ali oni službi več vojn. Kap često je zrl smrti v obraz. Povedeli so mi tudi, da so ga v vojaški službi zvali "kapitan Androklo". Bil je sin nekega Angleža in in neke Grkije, ali narobe sin neke Angležinje in nekega Grka. On sam je nerad govoril o tem in če je, se je izražal zelo neodločno. Pod očetovim vodstvom oče mu je bil poveljnik najete vojske — se je boril v Italiji na avstrijski strani.

— In za časa francosko-pruske vojne? — sem ga vprašal.

Takrat sem potratal celo leto, — je odgovoril kapitan. — Padel sem s konja in si złomil roko. Udeležil pa sem se rusko-turške vojne.

— Ali ste služili Turkom?

— Kaj pa da. Nu, naj vam povem, kako je bilo. Zbral sem četoro, ki je štela 220 mož. Na začetku vojne so mi izplačali 320.000 frankov in sicer 220.000 za vojake in 100.000 za me. Seveda sem ukrenil, da je bil denar naložen v London. S svojimi vajaki sem sklenil pogodbo, da bo dobil vsak po končani vojni 1000 frankov, ali pa jih prejme po njegovi smrti oseba ki jo določi v oporek. Fantje, ki niso imeli rodbine ali pa so bili z njim sparti, so lahko zapustili denar prijateljem ali prijateljicam. Po znani neko dekle v Parizu, ki je stanovalo v hiši, kjer biva še danes — po 22 letih: dobila je kar 3000 frankov. Poznala je tri moje vojake, ki so padli na bojišču.

— Ali so vas Turki preskrbeli z orožjem, obleko in hrano?

— Seveda so nas preskrbeli! Samo obutev smo si moral nabavljati sami. Rad sem videl, če so se vojaki preskrbljali z obuvalom tako kot jaz. Imam zanesljivo sredstvo. Sicer pa razen denarja smo imeli še priložnost zaslužek — plenili smo, kjer se je dalo. V po-

godbi nam niso zasigurali te pravice, a trplili so jo molče. Z vojsko sem vzel na pot tudi trajne delavcev za imbalajo v strokovnjaka, ki se je spoznal v bižuterijo in porcelan. Zavili so sila skrbno in spremeno vse, kar je kazalo prepeljati na Dunaj: ondi sem imel trgovce, s katerimi sem se bil še prej domenil.

— Ali je bila vojna težka?

— Zelo težka. Izgubil sem menda 100 mož. In da nisem pred Trnovim prišel ob roko, gre hvala samo temu, da se mi preklicano trdno drži ramena.

— V Trnovem?

— Da, to je kaj slab spomin. Ta

je, s katerimi sem se bil še prej domenil.

— Ali je bila vojna težka?

— Zelo težka. Izgubil sem menda 100 mož. In da nisem pred Trnovim prišel ob roko, gre hvala samo temu, da se mi preklicano trdno drži ramena.

— Kaj je zopet postal nervozni; stresel je glavo in odpel sublino. Iz stare listnice je bil poteg-

Vi veste, da so se pred kakimi petnajstimi leti zopet spopadli Rusi in Turki. Spomnil sem se generala Dolgorubova in mu ponudil svoje usluge. To pot me je bolj mikalo v Rusijo, ker sem sodil, da je silnejša. Pri naši obrti je vedno bolje, če se drži močnejšega. Negre za sam denar, saj smo tako v napretki plaćani. Sigurno je le, da je močnejšimi manj tvegaš in manj delaš.

Dolgorubov mi je odgovoril ljubezno v laskavo. Čakajte, pokážem vam njegovo pismo.

Kapitan je zopet postal nervozni; stresel je glavo in odpel sublino. Iz stare listnice je bil poteg-

trdnjava je bila nad dolino. Tja so me poslali s četo. General Dolgorubov pa ni hotel, da bi moji fantje poginili tja ven dan. Več je, da lahko vzdružim vsaj štiri dni, ker sem bil na glasu kot človek, ki se ne umakne zlahka. General pa je takrat sila prijala misel, da bi takoj osvojil trdnjavo in zasedel vso dolino, spojivši se z vojsko Kratajeva. Tako mi je torej poslal takoj prvo jutro slavi, ki me je vprašal, ali bi hotel kapitulirati za ceno 50.000 rubljev.

Govoril sem mi, da me ne pozna dovolj dobro kot vojaka.

On je odvrnil, da sem storil napako, ko sem se vdinjal Turkom, saj sem lahko vedel, da bodo vojno izgubili; znano mu je tudi, da sem v marsičem nezadovoljen z njimi. Z druge strani pa naj vem, da sem lahko na varnem. Bil sem sam z dve sto možmi proti šestim russkim polkom. Če bi se hotel predati, bi mi z orojem izkazali čast. Čast, denar, tobak — tega bi bil na pretek, kako da ne!!

Odgovoril sem, da je vse to možne, vendar pa me pogoda veže s Turki. "In če sklenem s kom pogodbo" — sem dejal, — "je ne prelomim." Mislim celo, da sem rekel slu tako-le: "Povejte svojemu generalu, da ne zapustim onega, s katerim sem sklenil pogodbo." V takih primerih se zmerom rabijo enatične oblike razgovora.

Vzdržali smo tri dni in tri noči. Izgubil sem petdeset vojakov in malo ne tudi svojo roko. Četrtega dne sem se predal. — Storil sem to, ko so mi ginevale zadnje sile: nisem zahteval nobenih časti. Moral sem to storiti, ker nisem imel sredstev za kaj drugega. Če smo najeti vojaki, nismo pravice, zahtevati še denarno odškodnino, kadar se predamo. Obrt je treba spoštovati. Drugače bi utegnil izgubiti ceno ne da mogli nadaljevati obrti. Vrh tega mora biti in osati mož beseda. Če kdaj prelomiš besedo, kdo naj ti še verjame?

Vi veste, da so se pred kakimi petnajstimi leti zopet spopadli Rusi in Turki. Spomnil sem se generala Dolgorubova in mu ponudil svoje usluge. To pot me je bolj mikalo v Rusijo, ker sem sodil, da je silnejša. Pri naši obrti je vedno bolje, če se drži močnejšega. Negre za sam denar, saj smo tako v napretki plaćani. Sigurno je le, da je močnejšimi manj tvegaš in manj delaš.

Dolgorubov mi je odgovoril ljubezno v laskavo. Čakajte, pokážem vam njegovo pismo.

Kapitan je zopet postal nervozni; stresel je glavo in odpel sublino. Iz stare listnice je bil poteg-

KOPENSKI STOTNIK NA BERLINSKI BORZI

Na berlinski borzi je izvršil všeikele sleparje propadli bankir dr. Bruno Heyman: škoda znača 450 tisoč mark. Pred kratkim je prisel dr. Heyman v spremstvu neznanega gospoda v neko banko, pri kateri je bil zelo zadolžen, in prosil bančnega uradnika, naj njegovemu spremljevalcu pokaze konferenčno sobo. Uradnik je takoj uganil, nakar je Heyman odšel. Neznan gospod je bil sodni eksekutor, ki je zaplenil bančne premičnine.

ZNANI AMERIŠKI PRIDIGAR

Billy Sunday, ki pravi, da zna izganjati hudiča in druge podobne kumšti.

SLOVENSKI AMERIANSKI KOLEDAR

ZA LETO 1929

JE IZSEL. — Letos je izredno zanimiv, ker vsebuje poleg koledarja zelo zanimive članke in povesti ter je opremljen s lepimi slikami.

Cena 50c.

BLAZNIKOVE PRATIKE

samo razposlali onim, ki so jih naročali.

Cena 25c.

Tudi nekaj iztisov Vodnikovih Knjig bomo prejeli ter jih poslali onemu, ki nam pošlje \$1.50.

STENSKI KOLEDAR

SMO RAZPOSLALI

Naročila pošljite lahko takoj in tem nam omogočite, da Vam takoj vse odprešemo kar boste naročili. Gledate vseh pošiljatev bomo seveda tudi vselej v listu poročali, da vskoko lahko ve, kdaj približno bo naročeno knjige prejet.

V zalogi imamo še nekaj izvodov VODNIKOVIH KNJIG LETA 1928 in jih zdaj posljemo skupno s gotujim naročilom za samo \$1.00, seveda dokler znaga ne poide.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

62 CORTLANDT STREET NEW YORK CITY

BOŽIČNA DENARNA NAKAZILA

bomo izvrševali tudi letos s točnostjo, ki je priznana med našimi ljudmi širom Združenih držav in Kanade.

Naši prijatelji bodo deležni letos ugodnosti ZNIZANE PRISTOBINE za nakazila v efektivnih dolarijih, ki znaša le po 2% oziroma po 60 centov za nakazila do \$30. — Stroški za direkten brzjav znašajo sedaj le \$2.50, za brzjavno pismo pa kot do sedaj po \$1. —

Gone za dinarska in nakazila v tiskih najdete v posebnem oglisu.

ODPREMITE VAŠE BOŽIČNO NA-KAZILO ČIMPREJE PREKO ZNANE

Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Iz življenja cesarja Franca Jožefa.

Skoraj istočasno sta izšli dve pico in ko je bila ponosna, mu biografiji cesarja Franca Jožefa, je moral preskrbeti dvorni maršal Tschuppikov v Nemčiji in prof. Škal novo. Toda gorje dvornemu dr. Redlichu, ki je bil za časa Karla maršalu, kajti cesar je začel besedila zadnji avstrijski finančni ministri in zmeril ga je kakor izvajnik, ki biva sedaj Cambridge, Šeck, kajti novi čepice ni hotel niti Anglija. J. S. Machar je prisli. Vrgel jo je proč in si pospel v življenjepis cesarja kril pleso s staro.

Franca Jožefa zanimive podatke, Enako je bilo tudi z lovskimi ki jih je posnel zlasti iz cesarske herastim hlačami. Bile so jih vih pisem igralki Schrattovi, zadali gonjaču, cesarju so pa kupili nji ljubici starega avstroogrškega nove. Toda cesar je zopet besnel, monarha. Iz vseh teh del posnem, vrgel je nove hlače proč in moralni nekatere karakteristične so mu vrneti stare. V cesarjevem potrebuje značaju predzadnjega gradu Schoenbrunnu ni bilo močno. Habsburžan na prestolu države derne kopalinie. Če se je hotel ki je zadel kazen za vse grehe cesar kopati, so mu morali nositi toplo vodo iz kuhinje v kad. Nobena sila na svetu ga ni pripravila do tega, da bi dovolil napraviti moderno kopalnico.

William J. Locke

UNDERWOOD & UNDERWOOD, N.Y.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Prijateljem in znancem naznamo s tujnim srečem, da nam je urli naš ljubljeni mož oziroma oče.

JOSEPH ZORG.

Umrl je po doljšem bolehanju za srčno bolezni dne 12. novembra. Pokojni je bil rojen 1. novembra 1870 v vasi Podbreber pri Polhovem gradu. Bil je član dr. sv. Jožeta, št. 53 K. S. K. Jednotne v družtvu Sreca Jezusovega, 1533 C. O. F., ki sta mu predčila krepogreb.

V prvi vrsti se moramo zahvaliti č. g. župniku Father Ažbetu za sv. mašo in za pogrebne obrede.

Dalej srečna hvala dr. Sv. Jožetu in dr. Sreca Jezusovega za vence in za pogreb. Hvala vsem, ki so darovali vence in sicer sledičim: Mrs. Belmont, Mrs. Plestejak, Mrs. Malovrh, Mrs. Setničar, Mr. Kedihom, Mrs. Warren, Mrs. Katenburg, Mr. Hodnik, Mr. Čepon in Mr. G. Zavrsati.

Dalej hvala vsem onim, ki so ga obiskali ob mrtvaškem odu in vsem, ki so čuli pri njem, ali so nam drugače stali ob strani v težkih urah.

Torej že enkrat vsem srčna hvala.

Ti pa ljubljeni, počivaj v miru in nasvidenje nad zvezdami!

Zahvaljujoči ostali:

Mary Zorc, soprona.
Antony, Joseph, sinova.
Paulina, Antonija, hčere.

Waukegan, Ill., Nov. 19, 1928.

NAPRODAJ

SOČEVO POESTVO

št. 57 v Predgradu.

Hša je ob glavnih cesti, pripravna za vsako obrt, zidana in z opeko kriti; vse njive, travniki, košenine in stelniki in dva deta gozdova. Prodram, ker ne mišlim več iti v staro domovino. Kdor se zanimala, naj piše za pojasnila lastniku:

Joseph Primož,
Box 71, Kingston, W. Va.

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE — JUGOSLAV BUREAU

Veroizpovedanja v Združenih državah.

Federalni statistični urad (Bureau of Census) je ravnokar objavil izid cenzusa cerkevnih organizacij v Združenih državah. Statje je bilo izvedeno 1. 1926 in zapovedalo 213 veroizpovedanj s 231.983 članovima in 54.624.976 članov.

Zidov.

Več kot 4.000.000 oseb je židovske vere. Statistika navaja 2948 židovskih kongregacij s skupnim številom 4.087.000 oseb židovske vere. Od teh kongregacij 1126 jih je bilo izvedeno 1. 1926 in zapovedalo 213 veroizpovedanj s 231.983 članovima in 54.624.976 članov.

Pravoslavne cerkve.

Vzhodno-pravoslavne cerkve zapovedajo albansko, bulgarsko, rumunsko, rusko, sirijansko in srbsko pravoslavno cerkev. Vse skupaj so imeli 446 cerkvenih poslopij in skupno članstvo 259.394. — Srbska pravoslavna cerkev sama je imela 17 cerkvenih poslopij in 13.775 članov.

Družba protestantska veroizpovedanja.

Episkopaci (Protestant Episcopal Church) je 1. 1926 imela 1.734.000 v Pensylvaniji, 1.353.000 v državi Illinois in 1.056.000 v državi New Jersey.

Disciples of Christ so imeli 7649 cerkvenih poslopij in skupno članstvo 1.377.000.

Stirinajstorska Evangelična cerkev sami je imela 3737 cerkvenih poslopij in skupno članstvo 557.000. Latter Day Saints ali Mormonci so razdeljeni v dve skupini (Church of Jesus Christ of Latter Day Saints in Reorganized Church of Jesus Christ of Latter Day Saints). Vsi skupaj so imeli 925 cerkvenih poslopij in 606.500 članov.

